

Dierenactivisme - Minder? Nee, anders!

Een beschouwing van het
huidige dierenactivisme

Peter Willemsen

Peter Willemsen, senior consultant & partner bij International Security Partners.

Hard activisme

Dierenactivisme is door de jaren heen bij diverse onderzoeksinstellingen en bij de farmaceutische bedrijven altijd een beladen onderwerp geweest. Wie herinnert zich in het vorige decennium niet de protestdemonstraties van SHAC Nederland bij farmaceutische bedrijven, onderzoeksinstellingen en al die andere bedrijven die op één of andere manier gelinkt waren aan proefdierlaboratoria.

Ook minder voor de hand liggende bedrijven zoals vervoersbedrijven en financiers, of andere niet zo voor de hand liggende partijen konden rekenen op aandacht van dierenactivisten omdat deze bedrijven in de visie van activisten deel uitmaakten van de 'proefdierketen'. Niet zelden mondde dit uit in een noodzakelijk optreden van de politie omdat een protestdemonstratie uit de hand liep. Ook was politie-inzet en -onderzoek nodig als gevolg van de vele zogenaamde home visits, aan directieleden of medewerkers van bedrijven, die geregeld uitgevoerd werden door de meer extreme dierenactivisten. Naast vernielingen aan voertuigen en bekladdingen van woningen van zowel directieleden als medewerkers die toevallig met naam en adres op een lijst van de Kamer van Koophandel stonden kwam het ook voor dat bedrijven brandschade opliepen toen activisten brandbommen plaatsen bij de ingangen van de hoofdkantoren in Nederland.

Internationale samenwerking

Opvallend in die jaren was ook de stevige internationale samenwerking tussen de diverse extremistische dierenactivisten en de acties die, met een zelfde strategie en modus operandi door heel Europa plaatsvonden. Deze extreme, aan terreur grenzende werkwijze van activisten, leidde er uiteindelijk toe dat zowel de politiek als politie en inlichtingendiensten, in Nederland en »

Europa, prioriteit gingen geven aan de opsporing en vervolging van de daders van deze acties. In Engeland leidde dit tot aanhouding en vervolging van extremistische dierenactivisten waarbij stevige straffen uitgedeeld werden en tientallen leden voor jaren achter de tralies verdwenen, onder meer vanwege afpersing, vernieling en intimidatie. In Nederland zijn slechts weinig aanhoudingen verricht ondanks de aanstellingen van speciale Officieren van Justitie, recherche afdelingen en verhoogde aandacht van AIVD, na onder andere vernielingen en brandstichtingen op woningen en voertuigen.

Trends

Het gevolg hiervan was wel dat de algemene acceptatie van deze werkwijze van dierenactivisten op minder politieke steun en acceptatie vanuit de samenleving kon bogen. Het schokeffect van de Britse vervolging van de extremisten druppelde ook door in Europa en Nederland. Tijd voor de actievoerders om het even wat rustiger aan te gaan doen en te herbezinnen op een andere methode van actievoeren.

Welke trends, met name in Nederland en België is er dan zichtbaar geworden over de afgelopen vijf jaar? Een aantal zaken vallen hierin op:

- Meer politieke samenwerking en invloed zoeken
- Maatschappelijke acceptatie bewerkstelligen
- Beter en breder gebruik van Sociale Media
- Minder de harde vorm van actievoeren zoeken
- Slimmer actievoeren (infiltratie en dierenbevrijding) en dit weer gebruiken in je media-strategie
- Richten op de reputatie van het bedrijf.

Andere vorm van actievoeren

Dieractivistische groeperingen voeren nu op een iets andere wijze hun strijd tegen het gebruik van proefdieren en de rechten voor dieren. Het beeld wat nu naar voren komt is dat men vanuit een goede informatiepositie (veelal aangeleverd via bijvoorbeeld WOB-verzoeken, het opvragen van documenten onder de Wet Openbaarheid Bestuur), maar ook informatie aangeleverd via infiltraties binnen bedrijven, misstanden probeert aan te tonen wat betreft het gebruik van dierproeven. Soms gebruik makend van (lokale) politieke partijen en informatieverstrekking aan het publiek via (wetenschappelijke) artikelen, facebook, informatiestands en handtekeningenacties. Om e.e.a. te financieren is men veelal afhankelijk van giften bij handtekeningenacties of middels hun positie als goede doelen organisatie of ANBI-instelling (Algemeen Nut Beogende Instelling, waarbij de giften zelfs aftrekbaar geworden zijn).

Het algemene beeld van de harde activisten begint in Nederland maar ook in België wat meer naar de achtergrond te verdwijnen. Het drukmiddel van de harde acties ligt niet zo zeer meer bij de ondernemer, directielid of medewerker die thuis bezocht wordt door activisten maar veel meer op het gebied van de reputatie en communicatie van/met het bedrijf of onderzoeksinstelling. Als er al bedreigingen geuit worden dan is dit meestal door individuen die op de Facebook sites ongenuanceerd hun boosheid uiten tegen de (medewerkers van) bedrijven die belast zijn met het uitvoeren van dierproeven.

Helder communiceren

Ofschoon dit bedreigend genoeg kan zijn, met de home visits van de afgelopen jaren nog in de herinnering, hebben we de afgelopen tijd echter nauwelijks nog nieuwe home visits en/of persoonlijke bedreigingen gezien. Bedrijven dienen zich nu vooral te richten op hun communicatieve boodschap, -vaardigheden en crisismanagement skills, als zij geconfronteerd worden

Van harde activisten naar de sociale media.

met dierenactivisten. Ook is het belangrijk om niet weg te lopen van het doen van onderzoek omdat men aandacht krijgt van activisten. Een heldere en duidelijke boodschap waarom er dierproeven gedaan moeten worden is dan belangrijk. Bedrijven en instellingen worden op deze wijze wel gedwongen goede uitleg te geven over het nut en doen van dierproeven. Dit is in ieder geval wat het personeel op zijn minst mag verwachten van hun werkgever. Transparantie hierin is belangrijk ofschoon hier wel een grens aan zit. Een bank zal ook niet vertellen hoe het geld beveiligd wordt, dat geldt mijns inziens in zekere zin bijvoorbeeld ook voor de proefdierverspreiden. Voor medewerkers is het van belang dat zij zich houden aan het mediabeleid en de gedragsregels van de organisatie en niet moeten reageren op uitingen of provocaties van activisten.

Ten slotte

Hebben we dan helemaal niets meer te vrezen van de dierenactivisten? Wat de jaren hebben geleerd is dat het activisme zich meestal aanpast aan het tijdsframe waarin men zich bevindt. Als er politiek en maatschappelijk voldoende vooruitgang is zal de reden om harde actie te voeren minder aanwezig zijn. Wanneer dit echter stagneert, zullen individuen of groeperingen weer de kop op steken om hun argumenten kracht bij te zetten middels het voeren van harde of illegale acties. Aangezien dit toch een gevoelig onderwerp blijft, reden te meer waarom het belangrijk is om de bewegingen, trends en ontwikkelingen te blijven monitoren.

International Security Partners houdt zich in dit kader onder meer bezig met monitoring, advies, onderzoek en crisis management.

«